

**בש"פ 3772/17 - יונתן כהן, דניאל קרעי, יעקב שרייבר נגד מדינת
ישראל**

בבית המשפט העליון

בש"פ 3772/17

כבוד השופטת ע' ברון

לפני:

1. יונתן כהן
2. דניאל קרעי
3. יעקב שרייבר

המבקשים:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות לעורר על החלטת בית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו מיום 7.5.2017 ב-עמ"י 9385-05-17
שנייתה על ידי כבוד השופט א' הימן

עו"ד ענבר קין

בשם המבקש 1:

עו"ד קרן בלס

בשם המבקש 2:

עו"ד עזרא יצחקי

בשם המבקש 3:

החלטה

1. לפני בקשה רשות עրר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד השופט א' הימן) ב-עמ"י 9385-05-17 מיום 7.5.2017 שבגדраה נדחה עրר המבקשים על ההחלטה בית משפט השלום (כבוד השופט ג' הס) מיום 6.5.2017-05-17-8963 שבמסגרתה הוארך מעצרם של המבקשים עד ליום 9.5.2017.

2. המבקשים נערכו בצהרי יום שישי ה-5.5.2017, כאשר האחד נעצר בשעה 13:30, השני בשעה 14:30 והשלישי בשעה 14:40, וזאת בחשד להחזקת של שטר כסף מזויף, עבירה לפי סעיף 462(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עמוד 1

(להלן: חוק העונשין); קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; וקבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין. בנסיבות שבת הובאו המבוקשים בפני שופט בית משפט השלום, וזה האրיך את מעצרם עד ליום 9.5.2017.

לטענת המבוקשים, הם היו נתונים במעצר לא חוקי, וזאת ממשם שאף שנעצרו ביום שישי בשעות הצהרים הם הובאו בפני שופט אך בנסיבות שבת, וזאת בגין הוראת סעיף 29(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרם), התשנ"ו-1996, המורה כי אדם שנעצר למשך מ-4 שעות לפחות לפניה כניסה השבת – יש להביאו בפני שופט טרם כניסה. הטענה המרכזית שבפי המבוקשים הינה כי גם שנית להורות על מעצרם של אדם שנעצר שלא לחוק בנסיבות מסוימות, אך הוא בנסיבות העברות שהעוצר נחזר בנסיבות אין מוגנות מסוכנות סטוטורית כבמקרה דנן. עוד נטען כי טענה המשיבה שלפיה בשעת המעצר לא נפתחה בנסיבות מזciירות בית המשפט, אין בה כדי לאין את אי-חוקיות המעצר.

3. הן בית משפט השלום והן בית המשפט המחוזי נתנו את הדעת לטענה בדבר המעצר הבלתי חוקי. בית משפט השלום עמד על כך ששיקולי מזכירות בית המשפט אינם מצדיקים אי הבאת חסוד בפני שופט כדרישת החוק. עם זאת, קבוע בית משפט השלום כי לנוכח פעולות החקירה הרבות שנדרש לבצע, בין היתר ממשם אופי העברות הנחedorות ובשל חשש לשיבוש הליכי החקירה, אין מקום להורות על חלופת מעצר בעניינים של המבוקשים; ומכך הורה על הארצת מעצרם של המבוקשים, הגם שעדיין ליום 9.5.2017 ולא בחמשה ימים כפי שביקשה המשיבה.

בהחלטה נושא התביעה דן הינו בבית המשפט המחוזי לצורך הדיון כי מעצרם של המבוקשים היה בלתי חוקי, ואולם דחה את הערר תוך שקבע כי בית משפט השלום ביצע את האיזונים הרואים בהחלטתו להורות על המשך מעצרם של המבוקשים, וזאת לנוכח מהות החקירה והפעולות שנדרשו במסגרתה.

4. לאחר שענייני בקשה ובהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, דין התביעה להידחות. מדובר בבקשת רשות לעורר ב"גלוול שלישי", ובבקשות מעין אלו נוהגת אמת מידת מצמצמת הדומה במהותה לו זו שהותווה בעניין חנון חיפה (ד"ה 123 (1982)). על פי אמת מידת מצמצמת זו, רשות לעורר תינתן רק במקרים חריגים שבהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינים של הצדדים להילך. כן מדובר במקרים שבהם מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומיחדות המצדיקות זאת, כגון פגיעה לא מידית בזכויות הנאשם או אי מתן משקל ראוי לשולם הציבור ולבטחו (ראו למשל, ד"ה גביבו'ב נ' מדינת ישראל (15.6.2016); ד"ה ג'ריס נ' ג'ריס (17.4.2011)).

לא מצאת כי התביעה דן מגלה עילה למתן רשות לעורר. חרף ניסיונות של המבוקשים לשווות לעניינים נופך כלל ועיקרוני, למעשה ההחלטה נושא התביעה מיישמת על המקרה הקונקרטי את הכלל שנקבע זה מכבר בפסיקת הכל הנוגע למעצר בלתי חוקי, ובגדמו האיזונים ששווה על בית המשפט לעורר במקרה זהה. עמדה על כך השופטת (בדים) ע' ארבל ב-בש"פ 9220/12 פרצ' נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.12.2016):

"המשך מעצרו של עצור שנפל פגם ממשועתי ומהותי בזכותו הבסיסיות עצור עלול בנסיבות המתאימות לפגיעה בליגיטימיות של הליך המעצר, בטוהר ההליך הפלילי ובאמון הציבור במערכות המשפט. מצופה כי רשות החקירה יקפידו הקפדה יתרה על זכויותיו של עצור, הנמצא במעמד פגוע וקשה ביותר. פגעה קשה ומשמעותית בזכותו של העוצר

עשוויה לשמות את הצדוק המוסרי מתחת לה麝ר מעצר [...] עם זאת, מובן כי אין מדובר בערך מוחלט, ויש ליתן את הדעת לשיקולים אחרים המצדיקים את המשך מעצרו של החשוד. בית המשפט, אם כן, יידרש לאזן בין הפגיעה בזכויות החשוד, מהותה, חומרתה, משמעוותיה, משכה וכדומה, לבין האינטרס הציבורי בהמשך מעצרו של החשוד, הכלול את ערך גילוי האמת, הלחימה בפשיעה והגנה על שלום הציבור, שייחנו בין היתר בהתאם לאופי החשדות וצריכי החוקירה".

నכון הוא שהמבקשים נעצרו בשל עבירות שעלה פניהם אין מגמות מסוימות סטטוטורית, ואולם אין משמעות הדבר שuilת המשך של שיבוש הליכיחקירה אינה מתקיימת בעניינם. בית משפט השלום סבר, על סמך החומר שהובא לפניו, כי ישנן פעולות חקירה נדרשות בעניינם של המבקשים שלא ניתן לבצען במסגרת חלופת מעצר. זאת, ללא שתעלם מנסיבות מעצרם של המבקשים, וטור שיצא מנוקודת הנחה בדבר אי חוקיות המשך בעת שהובאו לראשונה בבית משפט השלום ביום צאתם שבת. יעור בהקשר זה כי ברישוםם על הרשויות, ובטור כר המשטרה, להקפיד בהוראות סדר הדין הפלילי ולפעול לקיום כתובן וכלשונן. עם זאת במקורה דן ביצוע בית משפט השלום איזון ראיי בין השיקולים הנדרשים בעת שהורה על מעצרם של המבקשים עד ליום 9.5.2017, ובדין לא מצא בית המשפט המחויז מוקם להתערב בכך. התוצאה היא שהבקשה נדחתה.

ניתנה היום, י"ב באיר התשע"ז (8.5.2017).

שפט